

Státní vědecká knihovna Brno

2

623.997^a

**ROČENKA
UNIVERZITY
JANA EVANGELISTY PURKYNĚ
V BRNĚ
1976 - 1985**

UNIVERZITA J/E/PURKYNĚ

KATEDRA PSYCHOLOGIE

Brno, A. Nováka 1

*Vedoucí katedry: prof. PhDr. Jozef Kuric, CSc., vzorný učitel.
Učitelé a ostatní zaměstnanci: 1 profesor — PhDr. Jozef Kuric, CSc.; 2 docenti —
PhDr. Bohumír Chalupa, CSc., PhDr. Jiří Sedlák, CSc.; 5 odborných asistentů —
PhDr. Libor Miček, CSc., PhDr. Vladimír Smékal, CSc., PhDr. Mojmír Svoboda,
CSc., PhDr. Lubomír Vašina, CSc. (od 2. 4. 1979), PhDr. František Vizdal, CSc.
(od 19. 9. 1983; do 31. 12. 1983 PhDr. Jiří Kulka, CSc.); 1 samostatný vědecký
pracovník — PhDr. Josef Švancara, CSc.; 1 odborný pracovník, 1 referentka.*

Katedra psychologie filozofické fakulty UJEP v Brně připravuje odborníky pro vysoké školy a vědecké ústavy, psychologická pracoviště v průmyslu a v dopravě, ve zdravotnictví a školství, v armádě a jiných úsecích společenské praxe. V učitelském studiu připravuje učitele psychologie na středních školách, středních odborných učilištích a dále zajišťuje výuku psychologie pro společný základ posluchačů učitelského studia na filozofické fakultě. Celkem bylo od r. 1945 připraveno více než 700 absolventů odborného studia a více než 1000 absolventů učitelského studia psychologie.

Po uskutečněné reformě je vysokoškolské studium odborné psychologie od r. 1978 čtyřleté. Přestavba studia se projevila zejména v prohloubení teoreticko-metodologického základu marxistické psychologie a ve zdokonalení ideologické a politickovýchovné práce se studenty. Současně jsou kladeny také velké nároky na praktickou přípravu psychologů, která je zčásti řešena v rámci stáží a hospitací v terénních pracovištích, zčásti v rámci postgraduálního studia.

V posledním období došlo k výraznému odbornému i ideově politickému růstu členů katedry. Všichni dosáhli vědecké hodnosti a učitelé jsou absolventy VUML. Katedra je školicím pracovištěm pro vědeckou výchovu oboru 77-01-09.

V letech 1976—1985 připravila katedra psychologie FF UJEP celkem 347 absolventů. Z toho bylo 257 absolventů odborného denního (139) a dálkového (118) studia a 9 absolventů odborného studia dvojborového v kombinaci s pedagogikou (6) a sociologií (3), dále 81 absolventů učitelského studia v kombinaci s ruštinou (63) a pedagogikou (18). Počet absolventů odborného studia psychologie za poslední desetiletí představuje 38 % z celkového počtu za léta 1948—1985 (700). Navíc došlo k velkému vzrůstu počtu posluchačů učitelské kombinace (R-Ps a Ped-Ps), která byla dříve velmi řídká.

V období 1976—1985 byly na katedře organizovány 2 běhy postgraduálního studia psychologie práce, 2 běhy postgraduálního studia pracovníků pedagogicko-psychologických poraden a 2 běhy postgraduálního studia výchovných poradců.

V uvedeném období ukončilo na katedře interní nebo externí aspiranturu 8 aspirantů, další jsou v přípravě. Prof. Jozef Kuric působí v komisi pro obhajoby doktorských disertací v oboru 77-01-09, v komisi pro obhajoby kandidátských disertačních prací působí prof. Jozef Kuric jako předseda a doc. Bohumír Chalupa a doc. Jiří Sedlák jako členové.

Kolektiv katedry se významně podílel na přípravě nových celostátních učebnic.

Pod vedením prof. Jozefa Kurice vznikla učebnice Ontogenetická psychologie, Praha, SPN 1986, PhDr. L. Míček je autorem učebnice Duševní hygiena, Praha, SPN 1984, doc. B. Chalupa je spoluautorem učebnice Experimentální psychologie, Bratislava, SPN 1986, a spolu s doc. J. Sedlákem se podílí na učebnici Psychologie práce, Praha, SPN (v tisku). V letech 1976—1985 bylo členy katedry publikováno 30 vysokoškolských učebních textů, pokrývajících oblasti, kde dosud nejsou k dispozici učebnice.

Katedra spolupracovala s řadou psychologických institucí v ČSSR i v socialistických zemích.

V roce 1977 organizovala ve spolupráci s MŠ ČSR celostátní seminář Světonázorová výchova ve výuce psychologie (Praha, SPN 1980). Společně s brněnskými psychologickými institucemi (pobočka Čs. psychologické společnosti při ČSAV, Psychologická laboratoř ČSAV, nyní psychol. odd. ÚVSV v Brně, sekce psychologie Městského výboru Socialistické akademie v Brně) se katedra podílela na organizaci řady odborných seminářů a konferencí. V roce 1977 byl uspořádán seminář O rozvoji sovětské psychologie osobnosti, v roce 1979 a 1980 semináře Kritické zhodnocení směrů současné buržoazní psychologie I a II, v roce 1980 konference Rozvoj výzkumu v brněnské psychologii, v roce 1981 seminář Psychologické aspekty formování vědeckého světového názoru, v roce 1982 konference Aktuální úkoly psychologie v teorii a praxi, v roce 1984 seminář Psychologické aspekty realizace VTR v socialistické společnosti a Nové poznatky v psychologii socialistických zemí, v roce 1985 konference na počest 40. výročí osvobození ČSSR Sovětskou armádou Aktuální úkoly psychologického výzkumu a služeb. Tyto akce přispěly k řešení závažných aktuálních problémů v oblasti ideologie a marxistické kritiky, k uplatňování marxistické vědecké metodologie a k reprezentaci dosažených výsledků brněnské psychologie.

Bohatou činnost vyvíjeli členové katedry při spolupráci s praxí, zejména v oblasti psychologického poradenství, psychologie práce a klinické psychologie.

V uvedeném období byli členy psychologické komise vědeckého kolegia pro pedagogiku a psychologii ČSAV prof. Kuric a doc. Sedlák, oba pracovali také v redakci časopisů *Studia psychologica* a *Čs. psychologie*, *Psychológia* a *patopsychológia dieťaťa*.

Členové katedry působili také jako funkcionáři Čs. psychologické společnosti při ČSAV, Socialistické akademie ČSSR a v dalších společenských organizacích. Působili jako lektori DPV a KPŠ KSČ.

Nejširší rozsah měl komplex úkolů SPZV, v nichž se řešily otázky estetického vnímání a poznávání a jejich vývojové a individuální zvláštnosti. Výsledky zpracované členy katedry (J. Kuric, V. Smékal, L. Vašina, J. Kulka, F. Vízdal, Z. Hálová) a externími spolupracovníky přispívají k poznání regulační funkce umění v rozvoji socialistické osobnosti. Teoreticky a experimentálně byl zkoumán vztah osobnosti a činnosti a kognitivní a moti-

vační regulace pracovních činností (B. Chalupa). V dalším úkolu byla zpracována úloha sociálního učení a využití jeho zákonitostí při ovlivňování složek individuálního a skupinového vědomí (J. Sedlák). Otázka, jak se formuje psychický vývoj dětí a dospívajících a jak se mění funkce osobnosti v procesu stárnutí, byla předmětem dalších výzkumů, v nichž se řešila věková variabilita interakce sociálních a biologických činitelů (J. Švancara), úloha autoregulace pro zlepšení psychické adaptace dětí a mladistvých (L. Míček, J. Kuric) a problematika upevňování duševního zdraví různými formami sebevýchovy, koncipovanými z hlediska autoregulace. Zkoumaly se dále možnosti, jak modifikovat nepřiměřené psychické projevy a jak jim předcházet, a to v širším kontextu péče o zdraví člověka v socialistické společnosti (M. Svoboda). V přímé spolupráci se zdravotnickým terénem rozpracoval L. Vašina neuropsychologickou analýzu komunikačních schopností pacientů s mozkovými lézemi, M. Svoboda ověřil nové možnosti psychodiagnostiky a psychoterapie funkčních sexuálních poruch. Věnovala se pozornost kritice projevů buržoazních teorií v české a slovenské psychologické literatuře (J. Sedlák). Výsledky výzkumů se včleňují do odborných monografií a celostátních učebnic zpracovaných členy katedry. Jsou to zejména publikace týkající se teoretických otázek obecné psychologie, teoretických i aplikačních otázek sociálního učení, pracovní výkonnosti a duševního zdraví, otázek spjatých s praxí psychologů v dětských zdravotnických zařízeních a v pedagogicko-psychologických poradnách. S výsledky svého zkoumání seznámili řešitelé odbornou veřejnost na řadě domácích konferencí a sjezdů, zúčastnili se aktivně také několika zahraničních sympozií a kongresů, v nejširším rozsahu na Mezinárodním psychologickém kongresu v Lipsku v r. 1980. V období 1976 až 1985 publikovali členové katedry více než 500 prací, z toho 200 původních vědeckých studií. V uvedeném období vyšla 4 čísla Sborníku prací filozofické fakulty brněnské univerzity, řada pedagogicko-psychologická, série psychologická.

Prof. PhDr. Jozef Kuric, CSc.,
vedoucí katedry

BIBLIOGRAFIE

1. Chalupa, B.: *Pozornost a jej úloha v psychickej regulácii činnosti*. Bratislava, SPN 1981. 176 s.
2. Chalupa, B.: *Metody experimentální psychologie*. Praha, SPN 1976, 1982². 133 s.
3. Chalupa, B.: *Úvod do psychologie myšlení*. Brno, UJEP 1981, 1984². 91 s.
4. Kuric, J., Vašina, L.: *Obecná a ontogenetická psychologie pro učitele*. Brno, UJEP 1985. 234 s.
5. Míček, L.: *Sebevýchova a duševní zdraví*. Praha, SPN 1976, 1982², 1984³. 219 s.
6. Míček, L.: *Duševní hygiena*. Praha, SPN 1984. 207 s.
7. Míček, L.: *Autoregulační a sociální aspekty duševního zdraví*. Praha, SPN 1980. 183 s.
8. Sedlák, J.: *Otázky sociálního učení*. Brno, UJEP 1984. 357 s.
9. Sedlák, J.: *Pracovní únava*. Praha, Avicenum 1981. 241 s.
10. Sedlák, J.: *Psychologie režimu práce a odpočinku I, II*. Brno, UJEP 1977, 1978². 118 s.
11. Sedlák, J.: *Psychologie dopravy*. Praha, SPN 1979. 116 s.

12. Sedlák, J.: *Praktikum z psychologie práce*. Brno, UJEP 1983, 1984². 116 s. 184 s.
13. Smékal, V.: *Přehled psychologie osobnosti I*. Praha, SPN 1985. 248 s.
14. Svoboda, M.: *Psychodiagnostika dospělých*. Praha, SPN 1984. 217 s.
15. Svoboda, M.: *Aplikace sociální psychologie*. Praha, SPN 1985. 109 s.
16. Švancara, J. a kol.: *Diagnostika psychického vývoje*. Praha, Avicenum 1980. 400 s.
17. Vašina, L.: *Komparativní psychologie I, II*. Praha, SPN 1982, 1983². 86 s., 78 s.